

dosarul nr.2ra-1713/18

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (S. Ghercavii)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (D. Stănilă, A. Albu, E. Bejenaru)

ÎNCHEIERE

07 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Salang”, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Salang” împotriva lui Danil Grosul cu privire la încasarea prejudiciului în ordine de regres,

împotriva deciziei din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Bălți prin care s-au admis apelurile declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „Salang” și Danil Grosul, s-a casat integral hotărârea din 20 octombrie 2016 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, și hotărârea suplimentară din 20 octombrie 2016 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, și s-a emis o hotărâre nouă prin care acțiunea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Salang” s-a admis parțial,

c o n s t a t ă:

La 14 decembrie 2015, Societatea cu Răspundere Limitată „Salang” (denumirea prescurtată SRL „Salang”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Grosul Danil privind încasarea prejudiciului material în ordine de regres.

În motivarea acțiunii societatea reclamantă a indicat că, în data de 31 decembrie 2008, între SRL „Salang”, în persoana administratorului Hmarnîi Iurie, și soții Apostol Valeriu și Olga a fost încheiat contractul de arendă nr.4 al autovehiculului de model XXXXX

A notat că prin ordinul nr. 89 din 01 decembrie 2008, Grosul Danil a fost angajat, în calitate de conducător auto în cadrul SRL „Salang”, iar în data de 31 decembrie 2008, angajatorul a semnat cu ultimul contractul de răspundere materială deplină.

La 28 decembrie 2009, automobilul nominalizat, sub conducerea lui Grosul Danil în calitate de angajat al SRL „Salang”, a fost implicat într-un accident rutier și a fost avariat.

Prin sentința din 24 iunie 2010 a Judecătoriei Fălești, Grosul Danil a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) din Codul penal. Iar, în baza raportului de expertiză auto-merceologică din 29 martie 2010, prejudiciul material cauzat autovehiculului de model XXXXX a fost estimat la sumă de

146 939,24 de lei.

Astfel, a notat societatea reclamantă că, prin hotărârea din 05 noiembrie 2013 a Judecătorei Bălți, s-a încasat de la SRL „Șalang” în beneficiul lui Apostol Valeriu și Apostol Olga prejudiciul material în mărime de 119 139,24 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 4 119 lei. Totodată, s-a respins acțiunea reconvențională înaintată de Grosul Danii privind încasarea de la Apostol Valeriu a sumei de 27 800 de lei. Iar, prin decizia din 13 februarie 2014 a Curții de Apel Bălți s-a casat parțial hotărârea primei instanțe în partea respingerii cererii reconvenționale, și în această parte s-a emis o hotărâre nouă, prin care s-a încasat de la Apostol Valeriu în beneficiul lui Grosul Danii suma de 27 800 de lei. În rest, acțiunea a fost menținută.

A mai indicat societatea reclamantă că la 10 decembrie 2015, a primit o somație din partea soților Apostol Valeriu și Olga cu privire la recuperarea benevolă a diferenței din suma prejudiciului cauzat prin acțiunile lui Grosul Danil în mărime de 939,24 de lei și cea efectiv executată la 14 decembrie 2015 prin dispozițiile de plată nr. 97 și 98 din 14 decembrie 2015 în mărime de a câte 13 900 de lei pentru fiecare, în total în sumă de 27 800 de lei.

Ulterior, soții Apostol au înaintat către SRL „Șalang” o somație prin care au invocat că potrivit raportului de expertiza merceologică nr.0270267 din 29 martie 2010, prețul unui automobil de același model constituia la acea perioadă 9910 euro la cursul oficial al BNM de 1661,90 de lei, ceea ce constituie suma de 164 694,29 de lei. În legătură cu nivelul inflației, la momentul achitării prejudiciului – 03 septembrie 2014, de către SRL „Șalang” a fost achitată suma de 123 258,24 de lei, sumă care a constituit la acel moment doar 6398 de euro. Soții Apostol au cerut recuperarea diferenței existente dintre 9910 euro - prețul de piață al automobilului deteriorat și suma de 6398 de euro - prejudiciul recuperat real, solicitând astfel, diferența de 2443 de euro la cursul oficial al BNM la momentul executării obligației.

La 18 februarie 2015, prin dispozițiile de plată nr. 9 și 10 le-a fost achitată soților Apostol Valeriu și Olga suma de 70 847 de lei.

Prin cererea de concretizare a cerințelor depusă în data de 31 martie 2016, societatea reclamantă a solicitat încasarea în ordine de regres de la Grosul Danil în beneficiul SRL „Șalang” a prejudiciului material în mărime de 119 139,24 de lei, a cheltuielilor de judecată în mărime de 4 119 lei, iar în total a sumei de 123 258, 24 de lei. La fel, a solicitat și încasarea în ordine de regres de la Grosul Danil în beneficiul SRL „Șalang” prejudiciul material în sumă de 27 800 de lei, achitată de către SRL „Șalang” soților Apostol Valeriu și Olga.

În motivarea cererii de concretizare a cerințelor, a indicat că anterior de către SRL „Șalang” au fost depuse două cereri de chemare în judecată cu privire la încasarea în ordine de regres de la Grosul Danil a sumei prejudiciului în mărime de 119 139,24 de lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 4 119,90 de lei, temeiul juridic pentru depunerea cererilor a servit art. 544 alin. (1) din Codul civil.

Astfel, a reiterat că prin decizia din 15 decembrie 2015 a Curții de Apel Bălți, s-a dispus casarea parțială a hotărârii din 17 septembrie 2015 a Judecătorei Bălți, adoptată la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Șalang” împotriva lui Grosul Danil privind încasarea prejudiciului material în ordine de regres în mărime de 123 258,24 de lei, cu încetarea procesului în partea dată. Totodată, în partea descriptivă a deciziei s-a invocat că anterior în același litigiu dintre aceleași părți și pe aceleași temeiuri a existat o decizie irevocabilă, iar instanța nu este în drept să modifice temeiul juridic care a fost

invocat de către reclamant.

Prin urmare, în opinia societății reclamante, dispozițiile de plată nr. 41, 42, 43 și 44 indică asupra achitării la 03 septembrie 2014 de către SRL „Salang” soților Apostol Olga și Apostol Valeriu a prejudiciului material și cheltuielilor de judecată încasate prin hotărârea din 05 noiembrie 2013 a Judecătoriei Bălți.

La momentul adresării inițiale cu cerere de regres, depusă de către SRL „Salang” împotriva lui Grosul Danil, în temeiul căreia a fost adoptată hotărârea din 16 iulie 2014, nu erau efectuate achitățile dintre SRL „Salang” și soții Apostol. Această achitare a avut loc abia în septembrie 2014, la depunerea cererii ulterioare de către SRL „Salang” împotriva lui Grosul Danil.

Prin hotărârea din 20 octombrie 2016 a Judecătoriei Bălți, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Salang” împotriva lui Grosul Danil privind încasarea prejudiciului material în ordine de regres. S-a încasat în ordine de regres de la Grosul Danil în beneficiul SRL „Salang” prejudiciul material în mărime de 119139,24 de lei. În rest pretențiile s-au respins.

Prin hotărârea suplimentară din 20 octombrie 2016, s-a încasat de la Grosul Danil în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 3304,17 lei.

Prin decizia din 25 aprilie 2017 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Grosul Danil, s-a admis apelul declarat de SRL „Salang”, s-a casat hotărârea din 20 octombrie 2016 și hotărârea suplimentară din 20 octombrie 2016 a Judecătoriei Bălți, cu emiterea unei hotărâri noi, prin care s-a admis integral acțiunea și s-a încasat de la Grosul Danil în beneficiul SRL „Salang” prejudiciul material în mărime de 146 939,24 de lei, fiind încasată de la Grosul Danil în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 4 408,20 de lei.

Prin decizia din 22 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Grosul Danil, s-a casat decizia din 25 aprilie 2017 a Curții de Apel Bălți, cu remiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Curtea de Apel Bălți rejudecând cauza, prin decizia din 24 aprilie 2018, a admis apelurile declarate de SRL „Salang” și Grosul Danil, a casat integral hotărârea din 20 octombrie 2016 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, și hotărârea suplimentară din 20 octombrie 2016 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, și a emis o hotărâre nouă prin care cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Salang” împotriva lui Grosul Danii privind încasarea prejudiciului în ordine de regres, s-a admis parțial. S-a încasat de la Grosul Danii în beneficiul SRL „Salang” suma de 249,66 de lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 150 de lei taxa de stat în beneficiul statului.

La 03 iulie 2018, SRL „Salang”, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu, a depus recurs, prin care a solicitat casarea deciziei din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Bălți și a hotărârii din 20 octombrie 2016 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, hotărârii suplimentare din 20 octombrie 2016 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea depusă să fie admisă integral. La fel, a solicitat încasarea din contul intimatului a taxei de stat în mărime de 4408, 20 de lei.

În susținerea recursului declarat, societatea recurentă a menționat că decizia recurată este neîntemeiată, bazată pe interpretarea greșită a normelor de drept ce guvernează litigiul dat.

Astfel, a notat că răspunderea patrimonială a salariatului este o formă a răspunderii juridice, care constă în obligația acestuia de a repara pagubele materiale produse

angajatorului din vina și în legătură cu relațiile de muncă.

Răspunderea materială deplină a salariatului survine numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Așa dar, a opinat societatea recurentă că în conformitate cu art. 338 al. 1, lit. a) din Codul muncii, salariatul poartă răspundere materială în mărimea deplină a prejudiciului material cauzat din vina lui angajatorului în cazurile când între salariat și angajator a fost încheiat contract de răspundere materială deplină pentru neasigurarea integrității bunurilor și altor valori, care i-au fost transmise pentru păstrare sau în alte scopuri. Salariatul poartă răspundere materială în mărimea deplină a prejudiciului material cauzat din vina lui angajatorului în cazurile când între salariat și angajator a fost încheiat un contract de răspundere materială deplină pentru neasigurarea integrității bunurilor și altor valori care i-au fost transmise pentru păstrare sau în alte scopuri.

La fel, prin hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.449 din 29 aprilie 2004 a fost aprobat Nomenclatorul funcțiilor deținute și lucrărilor executate de către salariații cu care angajatorul poate încheia contracte scrise cu privire la răspunderea individuală deplină pentru neasigurarea integrității valorilor transmise.

Prin urmare, societatea recurentă a concluzionat că instanța de apel nu a apreciat faptul că răspunderea materială deplină a altor categorii de funcții sau lucrări executate, neincluse în Nomenclator, poate avea loc în baza altor temeuri și anume - prejudiciul a fost cauzat în urma acțiunilor sale culpabile intenționate, stabilite prin hotărâre judecătorească, adică art.338 alin. 1, lit. c) din Codul muncii, normă care nu a fost aplicată în speța dată.

Astfel, în opinia SRL „Salang”, acțiunile salariatului pentru recuperarea deplină a prejudiciului pot fi recunoscute culpabile chiar și în cazul săvârșirii unei fapte penale din imprudență. La caz, a fost prezentată o sentință prin care Grosul Danil a fost recunoscut vinovat în comiterea unei infracțiuni, care a dus la deteriorarea automobilului din imprudență.

A mai notat că, temeiurile răspunderii materiale depline sunt exhaustive, art. 338 din Codul muncii prevede alte cazuri de răspundere materială deplină a salariatului, pe care instanța de apel nu le-a apreciat și eronat a interpretat prevederile art. 336 din Codul muncii, deoarece salariatul poartă răspundere materială în limitele salariului mediu lunar, cu excepția cazurilor expres și limitativ prevăzute de art.338 din Codul muncii sau de alte legi speciale.

Prin referința depusă la 23 august 2018, Grosu Danil a menționat că recursul declarat de SRL „Salang”, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu, conține obiecțiile de fapt și de drept care deja au constituit obiect de studiere și verificare de către instanțele ierarhic inferioare, primind o apreciere corespunzătoare, temei din care a solicitat a fi respins.

Instanța de recurs constată că, decizia din data de 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost recepționată de către societatea recurentă la 11 iunie 2018 (f.d. 67). Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, prin prisma art. 434 din Codul de procedură civilă, consideră recursul depus la data de 03 iulie 2018, în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Argumentele societății recurente precum că, instanțele de judecată eronat au aplicat normele de drept material se resping, deoarece circumstanțele cauzei au fost determinate de prima instanță și de instanța de apel și apreciate corect de instanța de apel cu argumentări adecvate bazate pe normele de drept ce reglementează raportul juridic în litigiu.

Astfel, instanța de recurs notează că, societatea recurentă nu a invocat nici un argument plauzibil în vederea ilegalității deciziei instanței de apel.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rînd chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol Completul reține că, recursul declarat nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Completul de admisibilitate relevă că, prezenta cerere de recurs a fost depusă

după ce societatea recurentă a avut posibilitatea de a fi auzită de prima instanță și de instanța de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că, societății recurente i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și a interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, Completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Salang”, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Salang” împotriva lui Danil Grosul cu privire la încasarea prejudiciului în ordine de regres, împotriva deciziei din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan